Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lausunto

Dnro 1143/03/2016

21.11.2016

Kuuleminen eduskunnan ympäristövaliokunnassa 22.11.2016

Hallituksen esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (HE 241/2016 vp)

Lakimuutoksen tarkoituksena on Euroopan parlamentin ja neuvoston tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin (2001/42/EY, SEA-direktiivi) sekä YK:n talouskomission valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan yleissopimuksen strategista ympäristöarviointia koskevan pöytäkirjan (SopS 69/2010) osalta kansallisen lainsäädännön tarkistaminen.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL) esitetään lisättäväksi uusi 26 a luku, joka sisältäisi uudet säännökset menettelystä, kun kaavalla on todennäköisesti merkittäviä valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia. Muutoksen johdosta nykyinen MRL 199 § kumottaisiin. Myös maankäyttö- ja rakennusasetusta on tarkoitus muuttaa.

Rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskeva MRL 199 § on säädetty ennen SEA-direktiivin antamista, mutta jossain määrin ennakoiden direktiivistä seuraavia vaatimuksia kansalliselle sääntelylle (HE 101/1998 vp, s. 126). SEA-direktiivi on Suomessa alun perin saatettu voimaan vuonna 2005 säädetyllä SOVA-lailla ja eräillä tarkistuksilla maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön.

Kaavoitusviranomaiselle aiheutuviin kustannuksiin ei olennaista muutosta

Esitetyn MRL 206 b §:n 3 momentin mukaan kaava-asian valmisteluaineisto (esimerkiksi osallistumis- ja arviointisuunnitelma, luonnos kaavakartaksi määräyksineen ja kaavaselostuksen luonnos) on riittäviltä osin käännettävä vastaanottavan valtion viralliselle kielelle. Kääntämiskustannuksista vastaa esitetyn lainkohdan mukaan kaavan laatimisesta vastaava viranomainen. Kääntämisvelvollisuuden määrittelemistä joustavasti pidetään tarpeellisena, jotta turhia kääntämiskustannuksia ei synny.

Esitetyn 206 c §:n mukaan kaavan laativan viranomaisen on viipymättä toimitettava tieto kaavan hyväksymisestä ympäristöministeriölle. Esitetyn MRL 206 c §:n mukaan vastuuviranomaisen on edelleen ilmoitettava kaavan hyväksymisestä toiselle valtiolle ja toimitettava SEA-direktiivin 9 artiklassa tarkoitetut tiedot ja asiakirjat (hyväksytty suunnitelma, lausunto siitä, miten neuvottelujen tulokset on otettu huomioon sekä seurantaa koskevat toimenpiteet).

Muutosesityksestä ei käy suoraan selville kaavan laatimisesta vastaavalta viranomaiselta edellytetyt käytännön toimet kaavan hyväksymispäätöksestä tiedotettaessa. Käytännössä oletettavasti ainakin kaavan hyväksymistä koskeva päätös, lopullinen kaavakartta määräyksineen ja kaavaselostus tulevat käännettäviksi. Kääntämiskustannukset tiedottamisvaiheessa riippuvat siitä, miten paljon lopputulos on muuttunut aiemmassa vaiheessa käännettyyn versioon verrattuna. Oletettavasti useimmiten tässä vaiheessa kääntämisestä ei aiheudu enää merkittäviä lisäkustannuksia.

MRL sisältää eräitä säännöksiä (59 §, 76 § ja 77 c §), joiden nojalla kunnalla on oikeus periä kaavan laatimisesta ja käsittelystä aiheutuneet kustannukset hankkeeseen ryhtyvältä tai maanomistajalta kokonaan tai osaksi, kun kaava tai kaavamuutos on pääasiassa yksityisen edun vaatima ja laadittu maanomistajan aloitteesta. Tähän lähtökohtaan esitetty lakimuutos ei Kuntaliiton käsityksen mukaan tuo muutosta, joten kunta voi periä asiakirjojen kääntämiskustannukset edelleen edellä mainituissa tapauksissa.

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Kaavoitusviranomaisen työmäärään ei olennaista muutosta

Esitetyn MRL 206 b § 5 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on otettava huomioon valtioiden välisten neuvotteluiden tulokset. Hallituksen esityksessä olevien perustelujen mukaan neuvottelujen tulokset eivät kuitenkaan rajoita kaavan laativalle viranomaiselle MRL:n mukaan kuuluvaa päätösvaltaa. Perusteluissa olevaa selkeyttävää mainintaa pidetään tarpeellisena. Käytännössä merkittäviä rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia sisältävissä kaavahankkeissa kääntämisen järjestäminen ja valtioiden välisten neuvotteluiden huomioiminen aiheuttavat lisätyötä verrattuna sellaisiin hankkeisiin, joissa rajat ylittäviä vaikutuksia ei ole.

Lopuksi

Huomioiden lakimuutoksen tausta ylikansallisessa oikeudessa lakimuutosta voidaan pitää perusteltuna.

Kun otetaan huomioon esitetyn MRL 26 a luvun soveltamisalaan kuuluvien kaavahankkeiden harvalukuisuus ja se, että nykyisellään toimitaan pääsääntöisesti ylikansallisen sääntelyn vaatimusten mukaisesti, ei lakimuutoksen arvioida olennaisesti lisäävän kaavan laatimisesta vastaavien viranomaisten hallinnollista taakkaa tai kustannuksia.

SUOMEN KUNTALIITTO

Minna Mättö
lakimies